

imenuje glasilo slovenskih posojilnic in gospodarskih zadrug, je pravi izdajatelj le gospod Ivan Lapajne v Krškem. Posojilnice, katere stoje torej v naši marljivi »Zvezi slovenskih posojilnic v Celju,« naj izvolijo naše pojasnilo vzeti na znanje, in se naj z eventualnimi nadaljnimi vprašanji v tej zadevi obračajo naravnost na Zvezo v Celje.

(Iz Koroške.) Da se Koroška hitreje ponemči, ustanovila se bode v Celovcu za praprosto ljudstvo knjižnica, ki bode gojila prusko-nemški duh. Tega podjetja se je lotila »Südmarka« in je nabrala okrog 1000 gld. Za zidanje nemške šole v Borovljah na slovenskem Koroškem je dala »Südm.« 1000 gld., »Schulverein« pa 3000 gld. — V Celovcu hočejo mestni očetje uvesti, da nosi policija namesto sedanjih klobukov pruske »pikelhaube.« Le tako naprej!

(Iz kozjanskega okraja) nam poročajo, da se ni bati, da bi prevorska občina in prevorski župan zajadrili v nemškutarstvo. Z radostjo smo vsprejeli to obvestilo.

(Občinske volitve) v Zdolah pri Brežicah so se zvršile za slovensko stranko celo ugodno. Nemškutarija, ki se je hotela vtihotapiti, je odbita in še nadalje bo nam županov in v našem jeziku uradoval Slovenec.

(Nekaj o Zoffu) Iz Šoštanja nam pišejo: G. Zoff, ali bo že davno obljubljeni peti razred po Veliki noči otvorjen ali ne? Ali se bo moralo zopet po leti poučevati v prenapoljenih razredih? Kje je pedagogika, kje zdravstveni oziri? Za peti razred, g. Zoff, blagovolite skrbeti, ne pa za g. Lichteneggerja!

(Zavedne občine.) V področje velikonedeljske c. kr. pošte spadajo občine Velikanedelja, Sodinci, Vičanci, Podgorci, Cvetkovci in Trgovišče vložile so po g. drž. poslancu Žičkarju prošnjo trgovinskemu ministru za dvojezični napis in pečat pri Veliki nedelji.

(Duhovniške spremembe.) Na Dunaju je umrl dne 19. febr. lazarist in jubilar, čast. gosp. Franc Cajnkar, star 90 let. Od leta 1854—1863 je bil nastavljen pri sv. Jožefu v Celju. Na Dunaju žalujejo za njim Slovani, katere je rad spovedoval, in stanovski sobratje, katere je ljubil. Pokojnik je bil rojen pri sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo l. 1809, v mašnika posvečen l. 1836 v Gradcu; služboval je kot kapelan po Slovenskem in po ustanovitvi misijonske hiše pri sv. Jožefu v Celju bil med prvimi duhovniki, ki so tam vstopili; nad 30 let je bil na Dunaju. Večna mu luč! — V Celju je umrl dne 10. marca gvardijan kapucinskega samostana o. Gregor Jenič. Doma je ljubil. Pokojnik je bil več let gvardijan v Krškem in Celju. Č. g. Jak. Vidovič, župnik v Št. Lenartu pri Laškem trgu je vsopil vsled bolezni v pokoj, tje pride kot provizor č. g. Franc Časl iz Kamnice; v Kamnico pride č. g. Ivan Topolnik iz Dobrne.

Društvene zadeve.

(Za dijaško kuhinjo) v Mariboru so darovali sl. marib. posojilnica 700 K, blagor. g. dr. Jern. Glančnik 200 K, sl. posojilnica v Brežicah 20 K, neimenovan dobrotnik iz Sv. Petra pri Radgoni 10 K, č. g. Klepač, župnik 6 K, bl. g. Wanous, trgovec v Radgoni 6 K.

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruga.

(Iz Žalca.)

Slišali smo, da zamore vsak ud iz zadruge izstopiti, kedar hoče, oziroma sme svoj delež prepustiti drugemu. Kaj pa tedaj, ako ud zadruge umrje, kaj se takrat zgodi z njegovim deležem. Na to vprašanje nam odgovori § 10 zadružnih pravil, ki se glasi: »§ 10. Ako kak zadružnik umre, neha biti ud zadruge koncem istega leta, v katerem je umrl. Do konca dotičnega leta nadaljuje dedič zamrlega zadružništvo.« Torej kakor je iz rečenega razvidno, je za vsak slučaj preskrbljeno, da res ne more noben zadružnik svojega imetja pri zadruzi izgubiti.

Sedaj pa je potreba vedeti, kako se vrši poravnaje med zadruzo in med izstopivšim udom. To nam pojasni § 11, kateri se glasi: »§ 11. Poravnaje med izstopivšim udom in zadruzo vrši se na podlagi njegovih deležev v razmerji vseh zadružnih deležev in na podlagi bilance opravnega leta, koncem katerega je dotičnik izstopil. Deležni imetek se mora v šestih mescih po izstopu izplačati; do rezervnega zaklada in do družega premoženja zadruge nima izstopivši nikakih pravic; ako pa premoženje z uštevnim rezervnim zakladom in z vso zadružno imovino ne pokrije dolgov, mora izstopivši k primanjkljaju upravnega leta toliko doplačati, v kolikor ga k temu veže § 44. teh pravil. Tožbo izstopivšega na izplačilo njegovega opravnega deleža zastara v dveh letih. Ako bi se zadruza v teku šestih mesecev po izstopu zadružnika razšla ali razpustila, tedaj je njegov izstop neveljaven.«

Iz tega paragrafa je razvidno, kako da se vrši račun izstopivšega uda z zadruzo. Recimo, da izstopi ud zadruge 1. julija. Njegov izstop se vzame na znanje in koncem tistega leta se izplača delež in pa obresti, ter ves čisti dobiček, kateri pride po računu na njegov delež. Torej ne samo delež in obresti dobi izstopivši nazaj, nego tudi ves dobiček, kateri bi se to leto razdelil med ude, in kateri bi prišel na njegov delež, le od rezervnega zaklada in drugega zadružnega premoženja se nič ne izplača. Pa že to je jako lepo in vabljivo, da ako izstopim iz zadruge, da dobim delež z obresti vred in še dobiček od zadruge povrnjen. Le v tistem slučaju, ako bi imela v tistem letu, ko ud izstopi, zadruza dolgove, tedaj ima zadruza pravico si pridržati naj prvo obresti od deleža in ako bi to ne zadostovalo, še delež sam. In to je jako modro radi tega, ker, ako je bil poprej ud zadruge zadovoljen, ko je vlek dobiček od zadruge, mora biti še sedaj zadovoljen, ko pomaga pokriti izgubo, katera pa itak ne more več znašati, kakor je delež visok in to je k večjemu 6 gld. Da pa ve vsaki ud, da se vsaki račun ž njim in zadruzo vrši postavno, zato pa je § 12. pravil, ki se glasi: »§ 12. Pravno razmerje zadruge in njenih udov se ravna po postavi in določbah teh pravil.« Torej vse, kar se vrši, se vrši na podlagi postave in na podlagi teh pravil. Ni se potemtakem treba bati prevare ali goljufije, kajti vsakega uda varuje postava in ga varujejo ta pravila, vsled tega sme biti vsakateri brez strahu in z zaupanjem ud zadruge.

Zdaj pa hočemo pogledati nekoliko dalje, videti hočemo, kake pravice da imajo udje zadruge. To nam bode pa razjasnil naslednji paragraf zadružnih pravil, kateri se glasi: »§ 13. Vsak zadružnik ima pravico: 1. zahajati h glavnim zborovanjem in se vdeleževati posvetovanja, glasovanja in volitve (§ 28, odstavek 5); 2. posluževati se zadružnih nagrad po razmerju za to veljavnih določb, posebno pa, da se pravočasno izvrši njegovo naročilo, tičeče se kakega kupa ali kake prodaje; 3. participirati po določbah teh pravil na naslovnem dobičku.« Iz tega paragrafa je razvidno, kake in koliko pravic da ima vsaki ud zadruge. Vsaki ud sme zahajati k zborovanjem, staviti tam predloge in nasvete, sme voliti v načelnstvo in voljen biti, sme zahtevati, da se njegovo blago proda ali blago za njega kupi, sme se posluževati zadružnih naprav, strojev, učilnic, zavodov, je zraven, ko se deli dobiček zadruge in dobi po razmerju deležev svoj del tega dobička. Kaj ne, dragi čitatelj, da bodeš vskliknil in rekel, zares, to je pa v resnici poštena naprava, ker da svojim udom sploh vse pravice, katere merijo na povzdigo blagostanja in imetja kmetovalca. In vem, da kdor bode to pazljivo prebral in dobro premislil, ne bode dalje premišljeval, ampak takoj gledal, da postane ud te ali one kmetijske zadruge. Ker pa vsak človek, kateri ima kake pravice, mora imeti tudi dolžnosti, zato morajo tudi udje zadruge imeti svoje

dolžnosti, in kake dolžnosti so to, bomo takoj slišali. Paragraf 14. se glasi: »Vsak zadružnik ima dolžnosti: 1. da izpolnjuje določbe teh pravil, opravnega in poslovnega reda; 2. da ne vstopi kot ud pri kakšnem drugem enakem podjetju, ako nima zato izrečenega dovoljenja zadruge; 3. da vse potrebščine za poljedelstvo, katere bi imel drugod naročiti in jih zadruza skupno naročuje pri tej dobiva ali napravlja; 4. da si po določbi § 17. vsaj eden delež pridobi in tega kakor predpisano, vplača; 5. da plača v rezervni zaklad te zadruge spadajočo vstopnino, in sicer koj pri vstopu, katera znaša enkrat za vselej 2 gld.; 6. da je zadruzi za njene dolžnosti in zaveze po določbi zadružne postave s svojim opravnim deležem in še s svoto, katera je njegovemu deležu jednaka, porok.«

Te tukaj našete dolžnosti mora izpolnjevati vsak ud zadruge, katere pa nikakor niso v primerju proti pravicam, katere ima on do zadruge. Da more vsak izpolnjevati predpise pravil, plačati enkrat za vselej vstopnino, uplačati delež, kateri pa je njegova last, to mora vsaki sprevideti, da mora storiti, ker inče bi ne bilo reda, in da mora vsak skoz posredovanje zadruge kupovati potrebščine poljedeljstva in prodajati svojo blago, to je samo ob sebi umevno, da mora, kajti drugače bi pač zadruge potreba ne bilo, in bi se ljudstvo izsesavalo kakor se izsesava sedaj. Te dolžnosti udov so torej tako lahke, da njih lahko sprejme vsaki človek, kateri je pošten in s kmetom dobro in pošteno želi.

Ivan Kač.

Otrokom in ženskam dajati bobovo kavo, to so spoznali že pred leti zdravniki in udeleženci, in pred kratkim zopet znan dunajski večak, kot pregrešek proti njih zdravju in telesni moči. Vendar imajo v mnogih družinah še vedno pogubno navado, da prično dan s to pijačo, ki jim razburja živce, in jo prinesó večkrat tudi popoldne na mizo. Ali naj se potem čudimo, ako se v boljših družinah, kjer se otroci vrh tega duševno, in v ubožnejših družinah, kjer se žene telesno prenapenjajo, da se vedno bolj množi število bledoličnih, malokrvnih, nervoznih in slabotnih ljudi? In vendar more odpraviti vsakdo to škodljivo navado, katero imajo ljudje le iz nevednosti. Kjer se nočejo starši valed dolgoletne navade takoj odreči bobovi kavi, tam jo lahko mešajo s Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, sprva po jedno tretino, pozneje pa vsake kave polovico, in tako zboljšajo kavi okus in jo store skoro neškodljivo. Za otroke do petnajstega leta pa, zlasti za deklice, za bolne in slabotne osebe naj bi se nikar ne strašili malega truda, da jim pripravljajo prav močno Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, in sicer brez bobove kave, je redilna in zdrava in ugaja vedno bolj, čim dalje jo kdo pije. Dobi se povsod pristna v znanih izvornih zavitkih, čuva naj se pa pred vsakim ponarejenim, zlasti takim blagom, ki se dobiva »na vago,« in katero se dostikrat napačno imenuje »Kathreinerjeva kava na vago,« ki pa v resnici nima prav nič skupnega s pravo sladno kavo.

Listnica uredništva. G. Milivoju: Mi smo že sili Vaših vednih nasvetov. Za list še niste doslej ne pisali niti besedice, za urednika pa že obilico nasvetov. Vedite, da ima urednik nasvetov vedno polne koše, rokopisov pa mu pogosto primanjkuje. Torej nasvete ohranite zase, rokopise pa pošljite nam! — Mnogim dopisnikom: Zopet nam ni bilo mogoče nekaterih večjih spisov spraviti v list. Prosimo potrpljenja in kratkih poročil!

Loterijske številke.

Gradec 5. marca 1899: 18, 34, 48, 4, 25
Dunaj » » » 44, 40, 25, 37, 77

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pisмено naznani. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo 15. maja tega leta; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po 15. maju objavili v »Slov. Gosp.« 3-3

Bažnata obleka iz surove svile gld. 8'65

do 42 gld. 75 kr. za popolno obleko. Tussors in Shantung-Pongees — ter črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gold. 65 kr. — v najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorci obratno. G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.